Dom Długosza

Dom Długosza, wraz z dzwonnicą i kolegiatą stanowił i nadal stanowi kompleks zabudowań tworzących w Wiślicy odrębną całość, zlokalizowaną w samym centrum wiślickiego organizmu osadniczego. Na jego temat najwięcej informacji znajduje się aktach wizytacji radziwiłłowskiej (1597/98 r.), biskupa Zadzika (1637r.) oraz wizytacji z roku 1785 i w opisie kościołów wiślickich z 1792 roku. Obszerny materiał źródłowy zawierają także akta kolegiaty wiślickiej, które wykorzystują kopiarz samego Jana Długosza, znajdujące się obecnie w Archiwum Diecezjalnym w Kielcach.

Ks. Wiśniewski pisze: ?Jan z Tarnowa, herbu Leliwa, pierwszy zatroszczył się, by zjednoczyć tu i owdzie mieszkających wikariuszów kolegiackich, dla których dał swój plac i drugi od Ligansza woj. Łęczyckiego nabyty(L. B. 420-421). Po tym jak ów dom spłonął, wikariusze musieli mieszkać po mieście, gdzie wynajmowali różne domy (izby), co miało prowadzić do zaniedbania w służbie bożej.

W Liber Beneficjorum czytamy dalej (L. B.428-9), że w **1460 r**. on sam, czyli kanonik Jan Długosz, postawił dom (przy kolegjacie) dla kanoników i wikariuszów ?pietate et compassione religiosa motus?..(kierując się pobożnością i religijnym natchnieniem) na miejscu dwóch domów przy kościele stojących, które nabył od Jana Ranoguta i sióstr Bernardynek (filias Bednarcze). Długosz ufundował dom dla 12 wikariuszy, w którym była biblioteka, 3 sale, 6 pokojów, kuchnia, łaźnia, studnia i wygoda. Budynek posiadał system ogrzewania, z którego zachowały się pionowe kanały w ścianach. Dom pokryty był dachówką, co ocaliło go od ognia, który 19 sierp. 1471r. w nocy zniszczył miasto. Do omawianego domu przylegał ogród. W zamian za ufundowanie domu, wikariusze byli zobowiązani do odprawienia pewnej liczby Mszy św. za duszę fundatora. Pod domem znajduje się 6 piwnic, w których ukrywali się mieszkańcy Wiślicy w czasie najazdów oraz podczas bombardowania.

Wikariusze pojawili się w Wiślicy dość późno, ale z pewnością byli obecni już w początkach XIII wieku, o czym świadczy lista sporządzona w Kielcach za czasów biskupa Iwona Odrowąża w 1229 roku. Rola wikariuszy wiślickich musiała wzrastać w XIV wieku wraz z liczebnością mieszkańców miasta i jego rozwojem. W tym kontekście fundacja Domu jest wymownym świadectwem znaczenia społecznego i funkcji wikariuszy.

Badania z 1961 roku prowadzone przez Andrzeja Tomaszewskiego potwierdziły, że późniejsze przeróbki nie naruszyły struktury i wyglądu budynku. W niewielkim stopniu naruszyły zaś wartości zabytkowe obiektu, zachowując większość elementów pierwotnego wystroju w dobrym stanie.

W podziemiach Domu Długosza znajduje się obecnie **Muzeum Rzeźby Sakralnej**, jest Sala Multimedialna, gdzie pielgrzymi czy turyści mogą obejrzeć film o zabytkach Wiślicy. Nasi wolontariusze zapraszają także do nabycia pamiątek oraz skosztowania Herbaty Długosza.

Obecnie, poczynając od roku 2011 trwają prace, dzięki wsparciu Ministra Kultury, przy hydroizolacji fundamentów Domu Długosza. Archeolodzy wydobyli w czasie trwających prac ziemnych prawie 120 pochówków. Są to groby z okresu XV -XVI wieku. Nie jest wykluczone, że niektóre z nich pochodzą nawet z XI -XII wieku. Szczegółowe badania i analizy zostaną przeprowadzone po zakończeniu prac wykopaliskowych.

Serdecznie zapraszamy do odwiedzenia piętnastowiecznego budynku, aby podziwiać jego funkcjonalność i wysoki standard.

(informację przygotowano wykorzystując min. artykuł dr Piotra Kardyś, Dom Długosza w Wiślicy)

artykuł w ABiMK tom 112; Marzena Bogus-Spyra, Najstarsze wizerunki Jana Długosza,

min. na podstawie polichromii, która znajduje się w pomieszczeniu na parterze Domu Długosza w Wiślicy, które jest wypożyczone i dostępne jedynie z przewodnikiem Muzeum Archeologicznego.

UWAGA! Informacja dla zwiedzających.

Piwnice Domu Długosza są otwarte w **soboty i niedziele** w godzinach od **10.00** do **16.00**.

Dla grup zorganizowanych, zgłoszonych kilka dni wcześniej, mogą być dostępne także w inne dni tygodnia.